

АВТОПОРТРЕТ 1840 - 1841рр.

«Перо і пензель -
дві великі долі, які
навіки у одній
злились»:
Т.Г.Шевченко -
художник.

Художній і поетичний талант Т. Г Шевченка розвивався у гармонійній єдності і завжди доповнював один одного.

Малювати, так само як і писати вірші, Т. Г. Шевченко почав дуже рано, незважаючи на те, що його дитинство і юність пройшли в надзвичайно тяжких умовах кріпаччини.

Образотворчу спадщину Тараса Григоровича складають близько 1,200 творів, різноманітних за тематикою і технікою виконання. Чільне місце у цій широкій галереї належить творам живопису, виконаним олійними та акварельними фарбами. Він також майстерно володів олівцем, офортом та сепією.

Збереглася одна з перших робіт Шевченка, виконана з професійними навиками, - "Погруддя жінки". Цей малюнок він подарував родині Уварових, про яких згадує в автобіографічній повісті "Художник".

Картина "Циганка - ворожка" зображує сцену з народного життя. За цю картину Шевченко в черговий раз здобув срібну медаль. І жодного разу художнику не присудили золоту медаль. Мабуть за те, що сюжети з повсякденного життя вважалися "низькими".

1841р.

Етапною роботою на
творчому шляху
Т. Г. Шевченка стала
картина "Катерина"
(1842 р.). У цьому,
сповненому
драматизму творі,
художник сміливо і
переконливо показав
долю селянської
дівчини-кріпачки,
скривдженої
офіцером-поміщиком.

У 1843р. Шевченко
приїхав до
України. Він
відвідує місця,
дорогі його серцю
та робить
замальовки.
Україна постала
перед поетом з
усіма злиднями та
гнітом, під тягарем
яких стогнало
закріпачене
селянство.

75. СЕЛЯНСЬКА РОДИНА.
Олій. [Н. р. V 1843].

“Аскольдова могила”, акварель
(живописний твір, виконаний
водяними фарбами).

Творчість Шевченка-художника під час подорожей до України була багатогранною. Він демонструє свою майстерність і в техніці олійного живопису, акварелі, сепії, і навіть офорта.

“Видубицький монастир у Києві”, офорт (спосіб поглибленого гравірування, при якому лінії малюнка продряпуються різцем у смоляному шарі, що покриває металеву пластину, і потім протравлюється азотною кислотою.)

"Церква всіх святих у Києво-Печерській Лаврі", сепія
(малюнок, виконаний стійкою до дії сонця та повітря
фарбою коричневого кольору.)

208. ВОЗНЕСЕНСЬКИЙ СОБОР В ПЕРЕЯСЛАВІ.
Акварель. [VIII—IX 1845].

Весною 1845р. Т. Шевченко знову прибув до рідної України, тепер надовго, у складі Київської археологічної комісії. Він подорожує Київщиною, Полтавщиною, Поділлям, Волинню, Чернігівщиною.

“Будинок Котляревського в Полтаві” (1845р.)

У 1843 - 1847рр.
Тарас Григорович
створив низку
портретів, які
переконливо
свідчать про
зростання
художника, про
поглиблення
психологічної
характеристики
образів.

“Портрет Маєвської” (1843р.) належить
до кращих жіночих портретів першої
половини ХІХ століття.

На червоно-малиновому тлі, що контрастує з блакитною сукнею, створено витончене обличчя “Ганни вродливої” (як називав її Шевченко), з довірливо лагідним поглядом. У нього збереглися до неї теплі почуття, що були висвітлені у вірші “Г. З.”

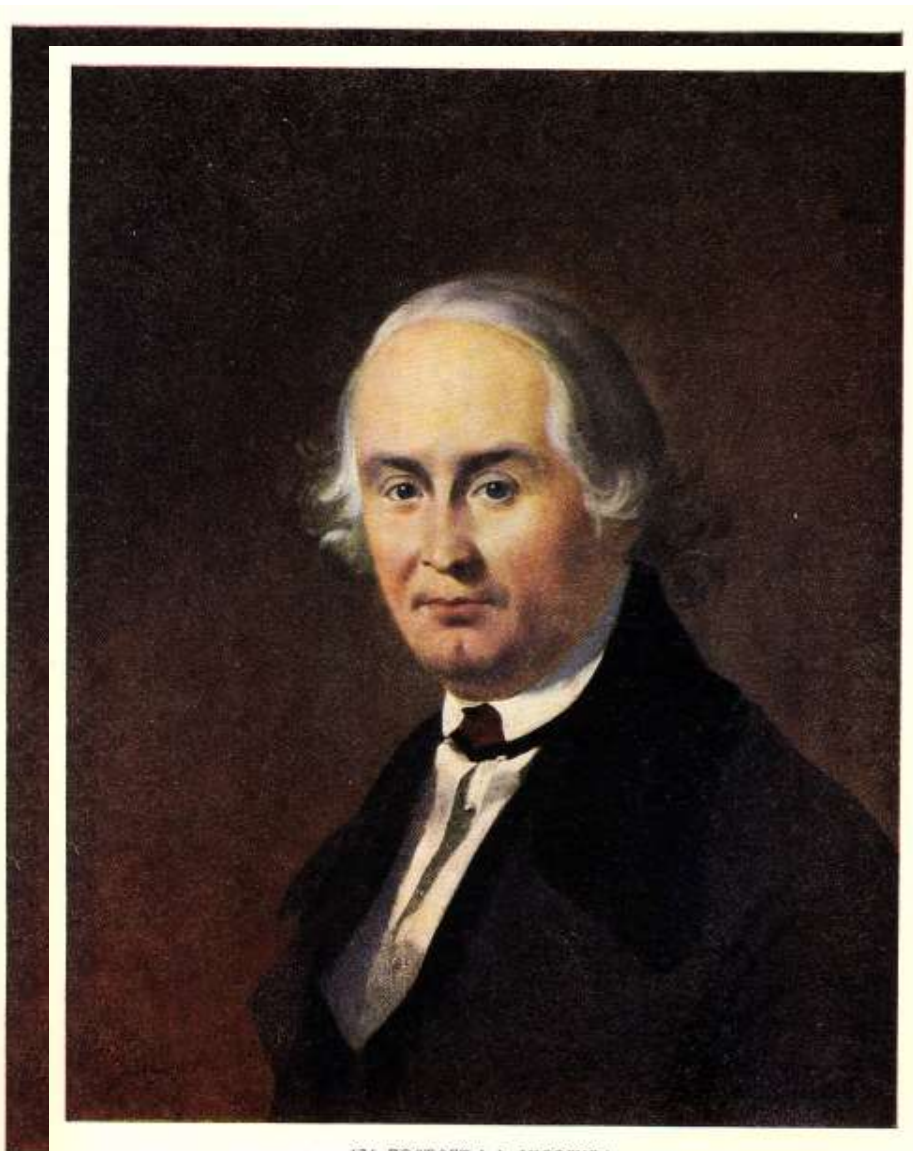

87. ПОРТРЕТ Г. І. ЗАКРЕВСЬКОЇ.
Олій. [9—23.XII] 1843.

Ганна Закревська (1843р.)

Перед нами портрет Іллі
Лизогуба (1846р.).
Ілля Іванович - відставний
полковник, брав участь у
Вітчизняній війні 1812р.

Якийсь час жив за
кордоном, потім оселився в
Чернігівській губернії. Тут у
1846 році Шевченко й
познайомився з Лизогубом,
гостював у його родовому
маєтку де багато і плідно
працював над поетичними
творами. Там він і
написав його портрет.

134. ПОРТРЕТ І. І. ЛИЗОГУБА.
Олія, [28.II—30.IV 1846; III 1847].

“Портрет княгині
Кейкуатової” (1847р.).
Портрет княгині художник
виконав на замовлення її
чоловіка - князя Миколи
Кейкуатова, власника
маєтків на Чернігівщині. Цей
портрет є шедевром
вітчизняного і видатним
твором європейського
малярства першої половини
XIX століття, хоч над ним
Тарас Григорович працював
усього два тижні.

Не залишав малювання Т. Г. Шевченко і в найпохмуріше десятиріччя свого життя - в 1847-1857 роки, коли перебував на засланні, у важкій солдатчині.

Аquatинг "Пожежа в степу" (1848р.) Тарас Григорович виконав під час Аральської експедиції.

Велика частина творів періоду заслання присвячені природі Казахстану. Життя і побут пригніченого казахського народу глибоко хвилювали художника. З великим співчуттям зображує він на малюнку “Казахські діти-байгуші” нужденних казахських дітей, які просять милостиню.

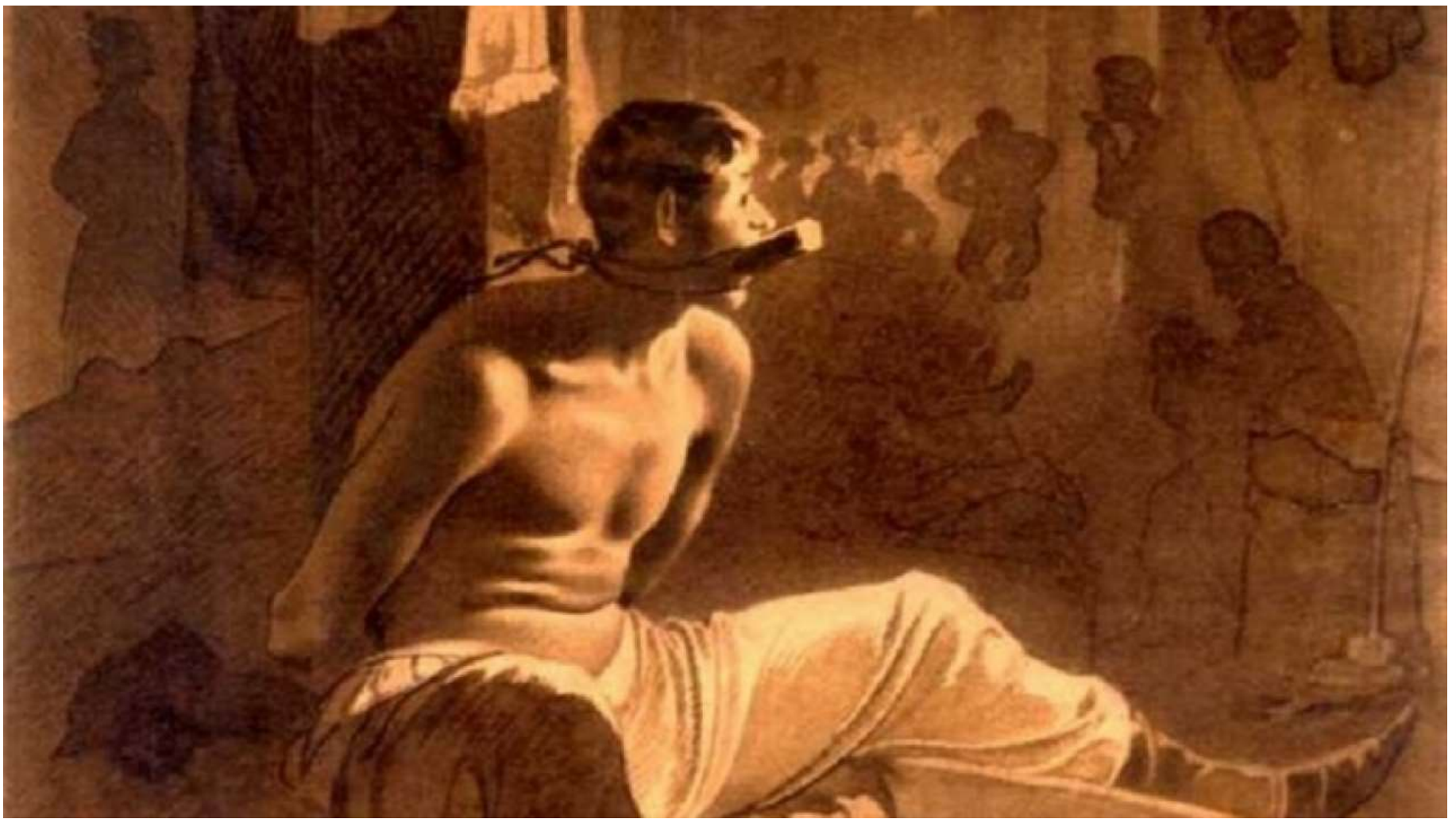

Душевної чистоти і
лагідності сповнений
образ простої дівчини-
служниці, втілений у
творі “Казашка Катя”.

На засланні Шевченко
написав і портрет
“Агата Ускова з
донькою Наталею”.
Агата Ускова - дружина
коменданта
Новопетровського
укріплення Іраклія
Ускова зі старшою
донькою - однорічною
Наталочкою. Шевченко
був частим і бажаним
гостем у родині
Ускових, де на нього
чекали і їхні діти.

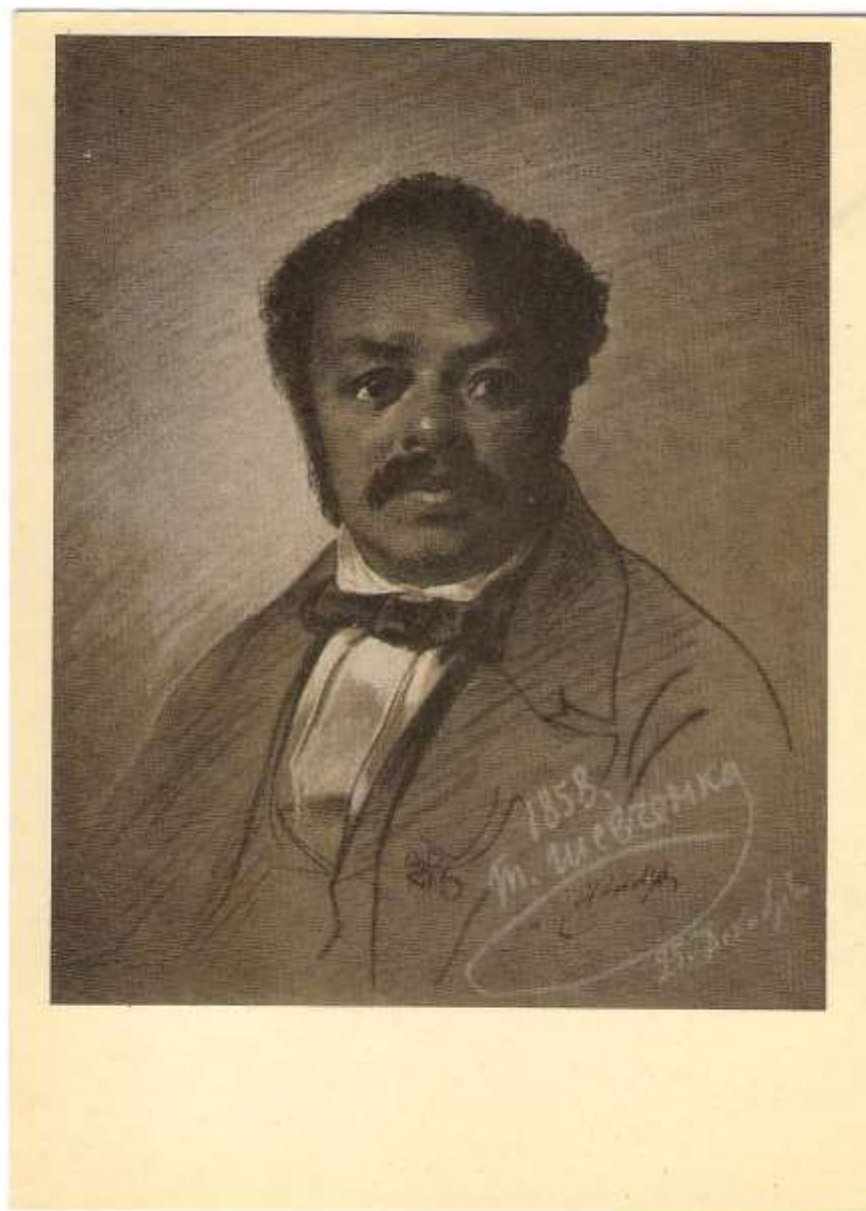
“Кара колодкою”

В останні роки перебування на засланні Тарас Шевченко створив серію малюнків під назвою “Притча про блудного сина”. Гостро і правдиво автор засуджує в них знущення над людиною в умовах безправ'я і сваволі.

Після звільнення у 1857 році із заслання Шевченко виконав ряд портретів своїх старих і нових знайомих, діячів літератури і мистецтва. Тут ми бачимо чудовий портрет видатного актора - давнього Шевченкового друга Михайла Щепкіна.

Портрет американського
трагіка Айри Олдріджа, з
яким художник
познайомився і
потоваришував, коли
повернувся до
Петербурга.

До останніх хвилин свого життя Тарас Григорович Шевченко працював у своїй майстерні при Академії мистецтв.

У своїх художніх творах, як і в безсмертних поезіях він пропагував світлі ідеали свободи і рівності, закликав народ до боротьби проти гнобителів.

Увесь український народ, як і все прогресивне людство, глибоко шанують пам'ять безсмертного Кобзаря, "Апостола правди і свободи".

Т. Г. Шевченко, автопортрет, 1860 рік.

**Дякуємо
за перегляд!**

Галузевий відділ № 1 наукової бібліотеки
БНАУ